

Tantárgy neve: Városantropológia (OTKA-Köztérkutatás)	Tantárgy Neptun kódja: BTKOM-NSZV01 – T Tárgyfelelős intézet: BTK-AFTI Tantárgyelem: szabadon választható (Spec.koll.)
Tárgyfelelős: Török Zsuzsanna, zsuzsanna.torok@uni-miskolc.hu	
Közreműködő oktató(k):	
Javasolt félév: őszi félév	Előfeltétel:
Óraszám/hét: órák: Kéthetente keddenként 12:00-14:00 Tréningstúdió	Számonkérés módja: gy.j.
Kreditpont:	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A kutatás központi fogalma a köztér. A köztér olyan nyílt, bárki által használható terület, amely városi szövetben aktívan jelen van, körülhatárolható, vagyis van olyan fizikai határa, amelyet szemmel láthatóan el lehet választani a környezettől. A tér lehet konkrét közigazgatási névvel ellátott tér, de lehet házak, utcák, vagy egyéb tájféldrajzi vagy műtárgy által határolt teresedés is, függetlenül attól, hogy visel-e társadalmilag deklarált nevet. Az elsősorban antropológiai, de módszerénél és megközelítésmódjánál fogva interdiszciplináris (vagyis több tudományterületet is érintő) kutatás posztiszocialista városokban vizsgálja a társadalom által tartalommal megtöltött közteret. Így a vizsgálódás az alábbi helyeken történik: Avas-dél lakótelep, Kazincbarcika, Tiszaújváros. A kutatásnak számos kulcsfogalma közül néhány: közterület, a közösen használt tér, a nyilvános tér, térhasználat, a tér és a társadalom kapcsolata, a tér kommunikációja, a térről való kommunikáció, a tér mint kommunikációs fél, a tér szimbolikus tartalmai, a tér történelme, a tér virtuális világban való másodlagos élete, a tér funkciói, a tér használói, tér és egyén – tér és közösség kapcsolata. A hallgatók az első órákon a kutatáshoz elméleti és módszertani bevezetőt kapnak, majd három különböző oktatóval, három megközelítésmódban lesz lehetőség a kutatásban való részvételre. Minden hallgatónak egyénileg vagy csoportosan egy önálló témát kell kidolgoznia. A félév során a helyszínen (terepen) is kell kutatást, megfigyelést, elemzést végezni.	
Tantárgy tematikus leírása:	
Szeminárium: Négy téma feldolgozása az Avasi lakótelepen, Kazincbarcikán vagy Tiszaújvárosban: 1 Városi megújulás a művészetek és a kultúra segítségével: 1. Hogyan járulnak hozzá a lakosok által kezdeményezett kulturális és művészeti kezdeményezések a városrészek megújulásához és a város identitáshoz? Milyen kihívásokat és előnyöket jelent a kulturális örökség megőrzése a gyorsan változó városi környezetben? 2. Közösségi média és közösségi szerepvállalás a városi revitalizációban: A közösségek és szervezetek közösségi médiaplatform-használata a városi közösségekben, digitális történetmesélés és helymegjelölés: annak vizsgálata, hogy az online média és a digitális történetmesélés hogyan járul hozzá az újjáéledő városi negyedek vagy városrészek imázsának kialakításához. 3. Közösségi elkötelezettség és részvétel: Innovatív ötletek, társadalmi tőke és városi közösségek, közösségi alapú szervezetek szerepe a közösségépítésben és a városi közösségek fejlődésében. 4. Nyilvános terek és használatuk A feldolgozás módja: 1. fényképsorozat a választott helyszínről és annak látogatóiról, rövid írásos kommentár a felvételekhez/az online közösségek vizsgálatakor elemzés a csoport vizuális anyagairól, kommunikációjáról. 2. 6-8 interjú a témával kapcsolatban.	
Félévközi számonkérés módja és értékelése:	

A kurzust záró aláírás és megajánlott jegy szükséges feltétele: egy-egy témakör feldolgozása 2-3 fős csoportokban.

A feldolgozásért a készítő csoport minden tagja azonos értékelést kap.

A beadás határideje: 2023. november 30. 12.00

Kötelező irodalom:

A. Gergely András (szerk.) 2006-2010 *Város a képben (Városantropológiai mintázatok Terézváros példáján)*. Budapest: MTA Politikai Tudományok Intézete Etnoregionális és Antropológiai Kutatóközpont, pp. 7-40. (ISBN 978-963-7372-45-2, ISSN 1416-8391). Internet:

<https://mek.oszk.hu/10300/10306/10306.pdf>

A. Gergely András – Bali János (vál., szerk.) 2007 *Városantropológiai vázlatok és változatok. A városmegismerés kérdőjeleiből*. Budapest: MTA PTI Etnoregionális Kutatóközpont - ELTE BTK Néprajzi Intézet (ISBN 978-963-7372-56-8, ISSN 2061-6910). Internet:

<https://mek.oszk.hu/08200/08262/08262.pdf>

Szijártó Zsolt (szerk.) 2010 *KÖZ/TÉR. Fogalmak, nézőpontok, megközelítések*. Budapest-Pécs: Gondolat Kiadó - PTE Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék (ISBN 978 963 693 251 0, ISSN 1789-5499). Internet:

<https://www.szaktars.hu/gondolat/view/szijarto-zsolt-szerk-kozter-fogalmak-nezopontok-megkozelitesek-2010/?pg=0&layout=s>

Ajánlott irodalom:

Batár Attila 2020: Párizsi térportrék. Budapest: Fuga / Terc. A mű angolnyelvű kiadása az interneten:

<http://www.lecarrebleu.it/wp-content/uploads/2021/01/LA-COLLECTION-9-2020-ENGLISH.pdf>

Berki Márton – Halász Levente (szerk.) 2014 *A társadalom terei, a tér társadalma*. Budapest: Art Webber Studio. Internet:

http://real.mtak.hu/25188/1/a_tarsadalom_terei_a_ter_tarsadalma.pdf

Csizmady Adrienne 2003 *A lakótelep*. Budapest: Gondolat. Internet:

<https://www.szaktars.hu/gondolat/view/csizmady-adrienne-a-lakotelep-2003/?pg=0&layout=s>

G. Fekete Éva – Nagy Zoltán – Lipták Katalin – Kiss Julianna (szerk.) 2018 *Szociális és szolidáris gazdaság a poszt-szocialista perifériákon*. Miskolc: ME Gazdaságtudományi Kar. Internet:

https://nemzetkozi-gazdalkodas.hu/files/13250/OTKA_k%C3%B6nyv.pdf

Gyáni Gábor 1990 *A városi mikroterek társadalomtörténete*. In *Tér és társadalom* 4. évf. (1990) 1. sz., pp. 1-13. Internet:

<http://real.mtak.hu/118313/1/160-Tanulm%C3%A1ny%C3%B6veg-320-1-10-20110806.pdf>

Jelinek Csaba - Bodnár Judit - Czirfusz Márton - Gyimesi Zoltán (szerk.) 2013 *Kritikai városkutatás*. Budapest: L'Harmattan. Internet:

<https://mek.oszk.hu/15200/15271/15271.pdf>

Rechnitzer János – Berkes Judit (szerk.) 2021 *Nagyvárosok Magyarországon*. Budapest: Ludovika Egyetemi Kiadó. Internet a linket ld. a keretes rész után.

[https://nkerepo.uni-](https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/16508/863_Nagyvarosok_Magyarorszagon.pdf;jsessionid=86451396A78F02D2F5C8D50ECA752F4?sequence=1)

[nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/16508/863_Nagyvarosok_Magyarorszagon.pdf;jsessionid=86451396A78F02D2F5C8D50ECA752F4?sequence=1](https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/16508/863_Nagyvarosok_Magyarorszagon.pdf;jsessionid=86451396A78F02D2F5C8D50ECA752F4?sequence=1)